

Raportul Promo-LEX nr. 3: Constituirea secțiilor de votare peste hotare (în afara misiunilor diplomatice) – un proces contestat și desfășurat în lipsa consultărilor publice, dar cu aplicarea în premieră a unui mecanism clar de stabilire a numărului și locației acestora

Promo-LEX a lansat astăzi, Raportul Nr.3 de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020. Principalele aspecte reflectate în raport țin de constituirea secțiilor de votare, inclusiv peste hotare și pentru alegătorii din regiunea transnistreană, activitățile de promovare desfășurate de către potențialii concurenți electorali, precum și raportarea financiară a cheltuielilor efectuate de către aceștia.

Constituirea secțiilor de votare peste hotare, cu aplicarea unei metodologii clare și informarea părților interesate, dar în lipsa consultărilor publice

Pentru alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020 au fost constituite 2143 de secții de votare, dintre care 42 SV au fost create pentru alegătorii din regiunea transnistreană, iar 139 SV au fost constituite peste hotare.

CEC a constituit peste hotare cu 39 SV mai multe decât în alegerile prezidențiale din 2016. Spre deosebire de scrutinele anterioare, prin actul de constituire părțile interesate au fost informate cu privire la etapele procesului de constituire, formula de calcul utilizată, riscurile determinate de evoluția epidemiologică etc. Totuși, atragem atenția asupra lipsei unui proces de consultare publică instituționalizat, care a generat suspiciuni în procesul de stabilirea a numărului și locației secțiilor de votare peste hotare. De asemenea, în contextul unei evoluții agravante a situației epidemiologice, este posibil ca numărul de secții de votare organizate efectiv peste hotare să fie mai mic decât

numărul celor constituite de CEC, dar este important ca organul electoral central să comunice din timp și transparent despre astfel de situații posibile.

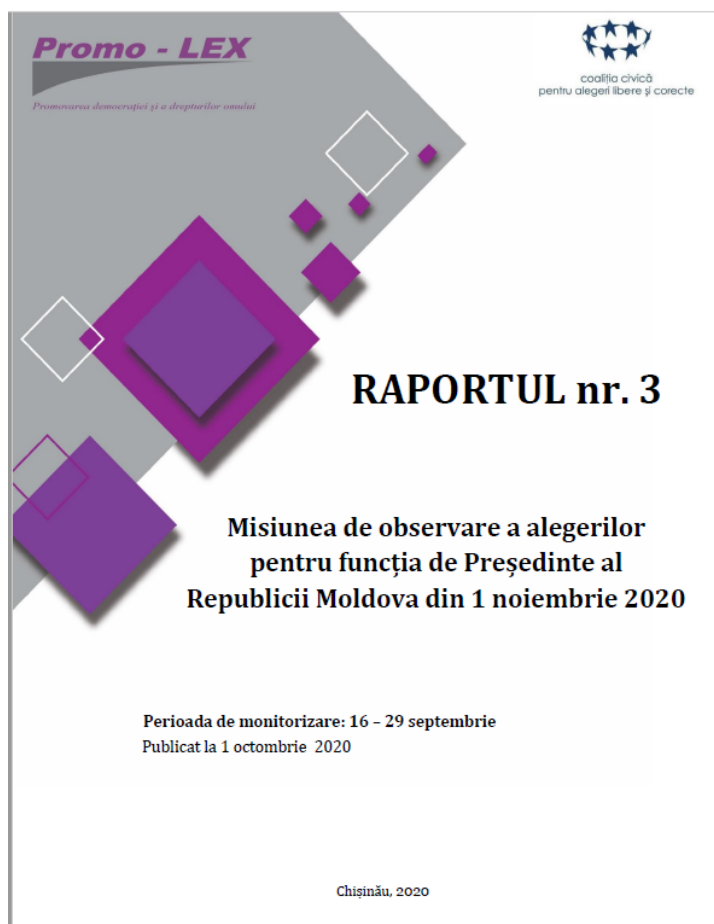
Aspecte problematice în procesul de constituire a secțiilor de votare pentru alegătorii din stânga Nistrului

În contextul apariției unor cazuri izolate de refuz în acordarea suportului pentru CEC la crearea secțiilor de votare pentru alegătorii din stânga Nistrului, Misiunea de Observare a alegerilor constată o comunicare defectuoasă și contradictorie dintre unele administrații publice locale de nivelul I (APL I) și CEC pe subiectul constituirii acestor secțiilor de votare.

Chiar dacă potrivit prevederilor legale, în procesul de constituire a secțiilor de votare pentru alegătorii din stânga Nistrului nu este obligatorie consultarea APL, recomandă, părților vizate să caute soluții de compromis și să asigure o comunicare amiabilă menită să asigure respectarea dreptului de vot pentru alegătorii din regiune.

Înregistrarea concurenților electorali

Din totalul de 13 GI înregistrate, până la data de 29 septembrie 2020 au fost înregistrați cinci concurenți electorali, o cerere a fost respinsă, iar alte trei dosare sunt în examinare. Din cei patru candidați care nu au depus listele de subscripție până la 29 septembrie 2020, trei sunt candidați independenți.

În cel de-al treilea raport de monitorizare Promo-LEX subliniază de asemenea aspectele problematice ce țin de condițiile de verificare a listelor de subscripție. În acest sens, reiterăm opinia că, prevederile Regulamentului CEC sunt mai restrictive decât cele ale Codului electoral și astfel pun într-o poziție defavorabilă concurenții electorali, precum și afectează libertatea de exprimare a opiniei alegătorilor.

Contestații și sesizări

Promo-LEX a mai constatat faptul că, autoritatea electorală nu a înregistrat două adresări. Considerăm că, toate sesizările, cererile, contestațiile, indiferent de numele persoanei care le-a depus, trebuie înregistrate drept contestații electorale, dacă se invocă anumite încălcări ale procesului electoral.

Atragem atenția și asupra faptului că patru din cinci contestații au fost declarate inadmisibile în instanța de

fond. În acest sens, reiterăm că dreptul la un recurs efectiv trebuie să fie asigurat concurenților electorali, alegătorilor dar și altor actori implicați în procesul electoral.

Promo-LEX constată tot mai multe cazuri ce pot fi calificate drept utilizare a resurselor administrative

Potrivit Observatorilor Promo-LEX, grupurile de inițiativă (GI) au desfășurat în această perioadă cel puțin 130 de activități în scopul colectării semnăturilor, dar și pentru promovarea politică, dar cu tentă electorală a candidaților deja înregistrați. Cele mai multe activități au fost desfășurate de: GI Igor Dodon (CI) – 52 activități, GI Maia Sandu (PAS) – 27 activități și candidatul înregistrat Andrei Năstase (PPPDA) – 24 activități. Cel puțin 25% din totalul acțiunilor atribuite GI Igor Dodon, desemnat ca independent, sunt activități desfășurate de membri și simpatizanți ai PSRM.

La fel, au fost raportate cel puțin 23 de cazuri de utilizare a resurselor administrative: 15 (65%) de către Igor Dodon (CI), 7 (30%) – Violeta Ivanov (PPȘ) și 1 (4%) – Maia Sandu (PAS).

Zero cheltuieli raportate pentru activitatea colectorilor de semnături

În perioada 2 – 25 septembrie 2020 volumul veniturilor și cheltuielilor declarate la CEC de către cele 7 GI înregistrate care au depus rapoarte săptămânale este de 1 827 428 de lei. Nici un grup de inițiativă nu a depășit plafonul de 994 250 lei stabilit de CEC.

Potrivit observărilor Promo-LEX, niciun GI nu a raportat cheltuieli pentru activitatea colectorilor de semnături. Nouă GI au omis reflectarea totală sau completă a cheltuielilor efectuate în perioada de referință: Violeta Ivanov (PPȘ) – 269 100 de lei, Andrei Năstase (PPPDA) - 172 196 de lei, Renato Usatîi (PN) – 122 198 de lei, Igor Dodon (CI) – 30 794 de lei, Octavian Țîcu (PUN) – 57 697 de lei, Maia Sandu (PAS) – 13 757

de lei, Andrian Candu (PRO MOLDOVA) – 15 506 lei, Tudor Deliu (PLDM) – 8 810 lei, Dorin Chirtoacă (BE UNIREA) – 5 432 lei. Suma totală estimată ca fiind neraportată este de cel puțin 748 173 lei.

Mesajele de ură și discriminare continuă să afecteze campania electorală

În baza informațiilor raportate de către monitori, au fost identificate cel puțin cinci cazuri în care Renato Usatîi (PN) a utilizat mesaje de ură și instigare la discriminare în spațiul public.

De asemenea, au fost raportate cel puțin 19 cazuri în care potențialii concurenți electorali au fost afectați de discursul de ură sau instigare la discriminare. Dintre acestea, 14 cazuri s-au referit la candidați și/sau concurenți electorali, iar 5 cazuri s-au referit la membrii partidelor politice și/sau susținătorii acestora. Astfel, dintre candidații și/sau concurenții electorali, în 8 cazuri a fost vizat Igor Dodon (CI), în 2 cazuri a fost vizată candidata Maia Sandu (PAS), și în câte un caz au fost vizați: Renato Usatîi (PN), Andrei Năstase (PPPDA), Andrian Candu (Pro Moldova) și Dorin Chirtoacă (BE UNIREA).

Criteriile care au stat la baza mesajelor de ură și instigare la discriminare au fost: apartenența politică, sănătatea, dizabilitatea, activitatea profesională, sex/gen, religie și convingeri religioase și opinia.

Misiunea de observare a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020, este desfășurată de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) prin Programul „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, al Departamentului Buna Guvernare al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Monitorizarea alegerilor prezidențiale din 1 noiembrie 2020”, precum și al

Consiliului Europei prin proiectul „Suport pentru observarea civică a alegerilor prezidențiale din 2020 în secțiile de votare create în străinătate”. Componenta „Discursul instigator la ură” este susținută de către Departamentul justiție și drepturile omului al Fundației Soros Moldova prin proiectul „Consolidarea unei platforme de dezvoltare a activismului și educației de Drepturi ale Omului în Republica Moldova – etapa a IV-a”.

Raportul integral poate fi accesat [aici](#).

În cazul în care apar discrepanțe între textul în limba română și traducerea acestuia în altă limbă, prevalează prevederile stabilite de textul în limba română.

Pentru mai multe informații, contactați:

Inga Stegarescu, Ofițer de presă al Asociației Promo-LEX

GSM: 069 26 96 84;

E-mail: inga.stegarescu@promolex.md